

Václav Hořčíčka – Jan Županič

Kollaboration oder Neutralität?

Die Familie Liechtenstein in den tschechischen Ländern während des Zweiten Weltkriegs.

**Historisches Jahrbuch 134, 2014, s. 372-418.
ISSN 0018-2621**

Profesoři Václav Hořčíčka s Janem Županičem se ve svém článku zaměřili na činnost knížecího rodu Lichtenštejnů v českých zemích od Mnichovské dohody po konec druhé světové války. Jako motivaci ke vzniku tohoto článku je možné označit autory jasně definovanou myšlenku, že se aktivitám lichtenštejnského knížecího rodu na území (bývalého) Československa v průběhu II. světové války věnovala spíše okrajová pozornost (výjimku tvoří aktivita Česko-lichtenštejnské komise historiků a práce Petera Geigera). Autoři se tuto mezeru v bádání pokusili vyplnit na základě studia archivních materiálů v českých, švýcarských, německých a lichtenštejnských archivech.

Celým článkem se nese zřejmá snaha autorů o co největší objektivitu. Autoři se na každý problematický bod československo-lichtenštejnských, popř. německo-lichtenštejnských vztahů snaží podívat z více rovin. Z představovaného příspěvku Václava Hořčíčky a Jana Županiče jasně vysvítá, že knížecí vnitřní i vnější politika v průběhu druhé světové války rozhodně nebyla jednoznačně proněmecky, ale ani pročeskoslovensky zaměřena. Jakkoliv tedy mohla být doba po Mnichovské dohodě čelními představiteli rodu spojována s možnou korekcí neuspokojivých výsledků první československé pozemkové reformy, nelze na druhou stranu opomenout ten fakt, že vládnoucí kníže, František Josef II., rozhodně nebyl národní socialista a příznivce německé rasové politiky. Knížecí politika byla odkázána na udržování pokud možno dobrých vztahů s Německem, které mohlo rychle ukončit existenci malého alpského knížectví. Některé lichtenštejnské kroky v průběhu druhé světové války ve vztahu k českým zemím lze sice hodnotit rozporuplně, stále je však nutné mít na zřeteli nutnost udržování dobrých vztahů s představiteli národního socialismu.

Lichtenštejnský vztah k Protektorátu a k lidem v něm nelze, stejně jako jakékoliv jiné kroky, hodnotit černobíle. Zdá se však, že se Lichtenštejnové snažili být na svých statcích pokud možno spravedliví a nenechat se vtáhnout do rasové politiky, tak jak to od nich vyžadovali říšské orgány.

Připravil Petr Bělohoubek